

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
alice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
mivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 d h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 20.

V Mariboru, dne 18. majnika 1899.

Tečaj XXXIII.

Tridesetletnica ljudske šole.

Zadnjo nedeljo dne 14. maja je preteklo 30 let, odkar smo dobili sedanje šolske zakone, s kojimi se je dotedanja verska ljudska šola v liberalnem zmislu predručila. Konservativizmu, ali kakor se že bodi krščanski duh imenuje, kateremu je framaonski liberalizem bil tako dolgo stregel po življenju, se je porinil s tem nož v srce, in veselje, da se je to posrečilo, so razglaševale večerne razsvetljave po večjih mestih in himne po liberalnih časnikih. Kričalo se je, da je pri Kraljevem Gradcu l. 1866. zmagal le pruski ljudski učitelj, to se pravi, da je pruska vojska našo porazila le vsled višje ljudsko-šolske izobrazbe; zatorej se je morala v Avstriji šola cerkvi vzeti in v brezversko in sicer ob enem tako preustrojiti, da podaja več svetovne izobrazbe.

Dvojna laž je v teh besedah zadržana! Prvič 66. leta ni bila zmage kriva višja izobrazba pruskih vojakov, ampak podlegli smo, ker so pruske puške šestkrat hitreje streljale, ker je v odločilnem trenutku pruski vojski pruski kraljevič s svojim korom prišel v pomoč, in ker naše poveljstvo ni bilo za nič; druga laž pa je ta, da se je našemu ljudstvu tako pravilo, kakor da bi bila pruska šola brezverska. Toda pruska šola je bila verska in je še zdaj, celo Židje imajo tamkaj za-se verske šole; in ravno pri Prusih se od dne do dne bolje in glasneje naglašja, da mora ljudska šola verstvo močno gojiti. No, pa dobili smo l. 1869. novo šolo, z ozirom na katero so liberalci obljubovali, da bode Av-

strijo povzdignila na visoko stopnjo izobrazbe in moči, da bode njene narode osrečila in Bog si vedi, kaj vse.

Šola je jela delovati. Razsoden človek in pameten šolnik je naprej vedel, koliko je vredna, in kakšnega sadu je od nje pričakovati, a liberalna meščanska masa, še zmage pijana, ni vprašala po uspehih. In zato je bila desetletnica ne manj hrupna od rojstnega dne.

Dvajsetletnica (1889) je že bila precej tiha. Pokazale so se posledice liberalizma; brezverstvo povsod in revščina v nižjih slojih, zlasti v kmetškemu stanu, in trezni so jasno spoznali, da šola ne le tega ne more odpraviti, ampak da še brezverstvo pospešuje in delavske moči kmetškemu stanu odteguje. Liberalni časniki so pa tolažili rekoč, počakati se mora, kajti sad nove šole pokazal se še le bode v drugem rodu.

Nastopil je drug rod, tisti, ki se je šolal v novi šoli, doteklo pa je tudi te šole tretje desetletje. Pričakovalo bi se, da bode ta rod hvaležen svoji učiteljici in jo proslavljal vsaj na dan, ko se ji je vrnilo leto tridesetokrat, ali glej, nikdo se je ni hvaležno spomnil, izvzemši tu in tam nekaterih liberalnih učiteljev, pa le bolj iz sovraštva do cerkve. O veliki vrednosti ljudske šole ne da se danes nikdo več prepričati, kajti izkustvo je lahko dovolj poučilo vsakega. Nikakor nismo toli kratkovidni ali celo zlobni, da bi vsa zla sedanje človeške družbe pripisovali šoli, nismo pa tudi nepravilni, da bi našim spodnještajarskim gospodom učiteljem ne dali, kar jim gre. Na glas izjavljamo, da so se ti vrli

možje v svoji ogromni večini z vsemi močmi do današnjega dne vestno trudili, da so vkljub šolskim zakonom, narodu našemu po šoli koristili, kolikor je bili mogoče. Dobro vemo, da marsikateriga ni plašila tudi časna škoda, le da narodu svojemu ni pridrževal, kar mu je velevalo slovensko pobožno srce. Vsakemu izmed teh ne zlat ampak diamanten križ na prsi! Srečno se sme šteti naše ljudstvo, ker je imelo doslej take učitelje, če se ozre po sosednih nemških ozemljih. Da bi vedno tako ostalo!

Ali vkljub temu se nam zdi umestno, da povodom tridesetletnice sedanje ljudske šole takorekoč javno pribijemo našo sodbo o njej, dasi se je že toliko pisalo in čitalo.

1. Šola ni verska, ona ne more versko npravno vzgajati, ker ste v to svrhu dve uri na teden premalo; da bi se pa versko-npravno vzgajalo po pouku v drugih strokah, na to se ni zanašati, ker je po § 2 «osnovnih določil» pouk v teh neodvisen od vpliva jedne ali druge cerkve, oziroma verske družbe. Ostale torej le dve uri pouka v svrhu versko-npravne vzgoje. Kje pa je vzgled, kje nava-
janje —?

2. Šoli je predpisane preveč učne tva-
rine; deca ne more v odmerjenem času toliko prebaviti in mora pogrešati vzgojo, s
kojo se učitelj pri najboljši volji ne utegne
mного pečati.

3. Deca ima preveč ur; toliko ur zapo-
redoma le znanosti phati v njo kakor slamo
v vojaško slamnico, ni zdravo.

4. Snov v učnih načrtih ni uvrščena z
ozirom na duševni razvoj otrok. V drugem

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

14. Cerkev Božjega groba na Kal-
variji in njena svetišča.

Bilo je krasno nedeljsko jutro, ko smo se prvokrat zbudili v Jeruzalemu. Od vseh strani donel nam je na uho lepi zvonov glas, katerega smo že precej dolgo neradi pogrešati morali; po vseh katoliških cerkvah namreč, kakor tudi v krivoverskih, posebno v ruskih, naznanjala se je nedeljska služba Božja z dobro vbranim zvonjenjem ali bolje z nekim čudnim, pa mičnim pritrkavanjem ali vdarjanjem zvonov. Naša prva pot je bila zopet na Kalvarijo, ker ves nedeljski predpoldan bil je romarjem odločen samo za to, da izpolnimo svojo versko dolžnost t. j. da se udeležimo daritve svete maše, oziroma da jo sami opravimo, in pa da si natančno ogledamo cerkev Božjega groba in vsa njena svetišča.

V precejšnji zadregi sem zdaj, ker bi Vam moral naslikati in opisati znamenito cerkev Božjega groba, kar pa ni lahka reč; najrajši bi Vam rekel: Idite, pa pogledajte si jo sami, ker ravno zdaj ponuja se Vam najlepša

priložnost; saj Vam je pred kratkim iz bele Ljubljane došlo prijazno vabilo, da se udeležite, prve tedne meseca oktobra, prvega slovenskega romanja v sv. deželo. Moja srčna želja je, da bi se mnogo romarjev oglasilo in posebno še, da bi pobožni Štajarci pri tem ne zaostali, ker to romanje je po mojih mislih za nas Slovence velikega pomena. Ljubi rojaki! Oznanimo dejanski vsemu svetu, da smo res katolišk narod; pokažimo očitno, da se ne poganjamo samo za svoj zemeljski blagor, da se ne borimo samo za ljubi vsak-dajni kruhek, ampak da nas navdajajo tudi vzvišene misli in plemeniti vzori! — Ko sem se vrnil iz jutrovnih krajev, nagovoril me je nek odličen gospod tako-le: «No, kaj pa imate zdaj od svojega jeruzalemskega romanja?» — Moram reči, da so me te besede zelo osupnile in razjarile. Moj Bog! Ali sem mar potoval v sv. kraje zato, da bi si kak krajcar zaslužil ali da bi tam dobro jedel in pil? Sram nas bodi takega zgolj posvetnega in nizkega mišljenja. Kdor bi hotel pri tem romanju obogatiti in se zrediti ali odebeleti, ta seveda le naj ostane rajši doma; takih filistrov ali zapečnjakov ne mara videti sv. dežela; le naj sedijo doma za pečo in hodijo v kuhinjo piskrov lizat. — Pa pravite: Romanje je težavno in nevarno; ne morem in ne smem tajiti, da je v tem

precej resnice; pa resnično je tudi, da čim večja je bila nevarnost ali nadloga, katero smo prestali, tem mogočnejši in lepši je spomin na njo. Sicer pa menim, da ne bo na morju nikake nevarnosti, ker meseca oktobra navadno burja in viharji ne razsajajo; če se pa v nekaterih želodcih kaka nevolja oglasi, velike škode ne bo nikomur napravila; ampak dotični romar se še bo pozneje doma lahko pobahal, da pozna — morskoro bolezen. Iz Jafe v Jeruzalem in od tod v Betlehem potovati, pa itak za nikogar ni pretežavno; sicer se pa spodobi, da trpimo nekatere težave in neprijetnosti tam, kjer je naš Zve-
ličar toliko bridkosti prestal zavoljo nas. — Najbolj neprilичno za nas Štajarce je menda samo to, da se ravno isti čas pri nas vrši trgatav v vinogradih; a kdor ima nekaj dobre volje, vedel bo tudi to oviro odpraviti; najtežavniše in poglavitno je le, da se človek trdno odloči, vse drugo se ležje premaga; torej hajd v Jeruzalem, kdor ima nekaj ko-
raže v srcu in dovolj denarja (130 gold.) v žepu! —

Kaj ne, da sem malo zašel na drugo polje? «Nam že zopet vhaaja v puščavo,» bodo nekteri rekli; ne, v puščavo ne pojdem več premišljevat, ako me posebne razmere in okoliščine ne prisilijo; vrnimo se torej na Kalvarijo; ker pa vsi ne morete potovati

šolskem letu začeti s slovnico, v tretjem in četrtem toliko zemljepisja itd.!

5. Šola je premalo praktična; čitanje, pisanje in računanje se premalo vadi, vsa šola pa ni tako urejena, da bi pripravljala ob enem na praktične razmere po mestih, po kmetih.

6. Na izobrazbo učiteljev bi se moralo skrbneje gledati; v pripravnico, če se še sploh nahaja pri učiteljišču, sme vstopiti vse, kar se oglasi, kakšen je potem pouk; vzgojeslovje z dušeslovjem že v drugem letu itd.

7. Metoda, po kateri se v ljudski šoli poučuje, v splošnem ni mnogo vredna, ker otroka ne vzgaja k samostalnosti; vedno da bi ga s prašanji cukal; ko ga pa prepustiš samemu sebi, pa nič ne ve.

8. Šola razmerno preveč stane, mnogo več, nego je vredna. Leta 1848. hodilo je v Avstriji v ljudsko šolo 1,425.000, leta 1875. 2,150.000, leta 1896. 3,400.000 otrok; stala pa je leta 1848. 2,800.000 gld., leta 1875. 9,000.000 gld., leta 1896. 45,000.000 gld.; leta 1896. bilo je ne celo trikrat toliko otrok ko leta 1848., stala pa je šola 16krat več.

9. Šola nima šibe strahovalke. Star pregovor pravi: »Šiba novo mašo poje,« in kar pravijo pregovori, to dokazovala je izkušnja sto in sto let, da je neoporečna čista resnica. In Slomšek, najboljši in najmodrejši oče slovenskega naroda in dece posebej, je djal: »Šiba naj otroke modro strahuje, potem se mladeniču palice bati treba ne bo, in tudi moža ptuja vrata po petah tolkla ne bodo.« Samoumevno, da zahtevamo le zmerno in pravično rabo šibe v šoli.

In 10. S šolo in učiteljem velevala jih premnogo, a prijateljev premalo. Vsak, ki tudi ne sedi v tem ali unem šolskem svetu, najde tu prelahko podpore, če gre nad šolo ali učitelja, čisto gotovo pa (in to z ozirom na naše kraje), če je šolski svet po večini nemčurski, in se rovar poteguje za nemško korist. Tako je šola v splošnem postala torišče za politične in druge strasti raznih pustolovcev, najčestje takšnih, ki z ničim drugim komandirati nimajo.

Ob tridesetletnici sedanjih šolskih zakonov ne moremo izraziti primernejše želje, nego da se kmalu nadomestijo z drugimi boljšimi, ki se bodo več ozirali na krščanske in praktične potrebe mladih državljanov.

Zakaj in kako se nam je treba združiti?

II. Kako tone obrtništvo.

Delavec je že nemanič, a obrt se pogreza bolj in bolj v nemaništvo (proletariat.)

sv. kraje, zato hočemo vsaj v duhu obiskati cerkev Božjega groba in si živo predstaviti njeno podobo. Ta cerkev stoji ravno vrh Kalvarije; nekaj so bili tam vrti in rodovitna zemlja, a dandanes je ves okraj s hišami pozidan; nekatere stavbe so celo k cerkvi prizidane in zato ni mogoče okoli nje iti in si je od zunaj ogledati. Površje kalvarijskega hriba, kolikor ga obsega cerkev Božjega groba, je seveda, vzravnano in plano; samo dve skali še molita iz zemlje, kakor v starih časih in sicer velika pečina, na kateri so križi stali, druga pa manjša, v kateri je Božji grob. Zato je v tej cerkvi pravzaprav dvojje nadstropij ali razločujejo se 3 deli; srednji in največji, v katerem je kapela Božjega groba; zgornji na najvišji Kalvarijski skali, ki se navadno imenuje Golgota, in slednjič spodnji, ali podzemeljski, kjer je kapela sv. Helene. Že iz tega je razvidno, da cerkev Božjega groba ni taka, kakoršne so navadno naše farne cerkve in podružnice; stolpa pri cerkvi ni; nekaj je bil, pa so ga podrli neverniki; tudi velikih vrat ni tam, kjer bi jih mi pričakovali, in je sploh pri celi cerkvi le eden vhod, namreč od južne strani. Tukaj pred cerkvijo nahaja se tudi precej velik, s kamenitim tlakom pokrit trg, na katerem prodajajo različni tržci rožne vence in razne druge stvari, a tem prostoru

Pred kakima dvema tjednoma je slikal na občnem zboru dunajske črčevljarske zadruge nje načelnik Bica žalostno hiranje rokodelstva: kako mnogokrat predelajo cele noči, da se kolikor toliko prestradajo; če se razmerje v kratkem ne vzboliša, propadejo v nemnogh letih vsi črčevljari. Tožil je, da vlada ničesar ne stori v njih prospeh. To zadnje je rečeno nekoliko prehudo. Poslednji čas je vlada razno-kaj poskusila, da bi podprla mal obrt v groznem boji njegovem za »bitje alj nebitje«. Skrbi za boljšo strokovno izobrazbo z mojsterskim in strokovnim poukom ter z vedno maloobrtnej razstavo na Dunaji in obdobjnimi razstavami po drugih krajih; daje za drugam stroje in razna pomagala ali na posodo ali pa na izčasbo (da jih izplačujejo v malih obrokih); nastaviti se trudi tudi učitelje potovalnike, da bi s kraja v kraj poučevali rokodelce v spretnosti. Prizadeva se tudi priskrbeti jim surovinskih in prodajalnih skladišč, kjer bi vkupno in cenejše kupovali surovine in vkupno in lažje prodajali svoje izdelke. Kajpada je vse to samo polovičarsko; toda korenito pomagati je mogoče samo, če se izpremeni celo sedanje gospodarstveno stalo. A tega se dosedaj vsi imenitniki in ugledniki bojé. Mnogi žele, da se splošno raztegne, tudi na tvorničarje, obrtno usposobilo; toda v sedanjih razmerah, ko stiska ves svet kruto tekmarstvo, bi to samo za sebe imelo malo uspeha, z druge stani bi pa vzela prav mnogim delavcem kruh izpred ust. Tudi prisilne zadruge, ki so se ne še davno uvele, ne vzmorejo dosti. Bavarec Paulus, ki je bil poslan proučevati jih, pravi svojim krajanom naravnost: Ne pričakujte mnogo dobrega od takih obveznih zadrug; ne prinašajo kaj posebnega. Poleg njih in preko njih so se ustanovila svobodna zdruštva, katera uspevajo bolje. Tako je osnovalo n. pr. 40 graških črčevljarjev skupno nakupovalnico, da jim nakupuje na debelo usnje in druge njih potrebščine, a oni v njej dobivajo vse to ceneje in boljše. Take osrednje nakupovalnice in prodajalnice, kjer bi skupno prodajali svoje proizvode, nasvetavam prav odločno, posebno v Celji in Mariboru, za vsak obrt posebej, in za vse obrtnike celega okrožja. Vlada jih bo, kakor jih drugod, gotovo rada podpirala s precejšnjimi podporami: Človek obrača, Bog obrne; a Bog ne obrne (in vlada še menj), če človek ne obrača.

Toda zasegal sem že nekoliko prenaprej. Kako gre sedaj rokodelcem?

Šajher piše v že omenjeni knjigi str. 51 o nekem poštenem črčevljarju: Dve tesni sobici ima za stanovanje in delavnico in kuhinjo ob enem. Dela za nekega oblekárničarja (prodajalničarja obleke); trdi, da prodaja

je vsak dan videti ljudi vsake vrste, vsakega stanu in vsake barve v najčudnejših nošah; tu se bližajo Božjemu grobu zastopniki menda vsake narodnosti in vsake vere celega sveta; najbolj hudo gledali so nas avstrijske katoličane krivoverski popi. — Čegava pa je cerkev Božjega groba, ali ni naša? Ne; žalibog, da ni katoliška, ampak — turška in zato vidiš v njej svojo pobožnost opravljati razne krivoverce, kakor tudi muhamedane s svojim fesom ali turbanom na glavi; mi katoličani ali latinci, kakor nas tam imenujejo, imamo v svoji oblasti le nekatere kapelice; pri Božjem grobu so pa določene ure, kedaj smejo tam maševati ali katoliški duhovniki ali ruski ali armenski itd.

Kdo in kedaj je to cerkev postavil? Brezbožni rimski cesar Hadrian je Kalvarijo kristjanom vzel in na njenem vrhu sezidal pagansk tempel neki boginji na čast; Božji grob pa je dal zasuti, da bi kristjani ne vedeli več, kje so ti tako sveti kraji. A cesar Konstantin v 4. stoletju je tisti tempel razdejal in tudi Gospodov grob zopet našel; bil je v zemlji skrit in pokrit, pa celo nepoškodovan; postaviti je dal potem okoli Božjega groba krasno okroglo cerkev, kakršni pravimo rotunda in od katere se še temeljni zidovi dandanes nahajajo. V 12. stoletju dostavili so križarji na vzhodni strani

on svoje izdelke mnogo bolje nego njegovi tovariši, ker se njegovo obuvalo razpečava posebno izbirnim odjemalcem. Plačuje 12. gld. stanovnine na mesec. Oženjen je, ima štiri otroke in tri vajence. Vseh teh devet oseb prebiva in spi v teh dveh ozkih izbicah Hranijo se takole: Zjutraj dve deki prave in šest dek nadomestne kave in 12 dek sladkorja — stane 13 kr.; opoludne: ravno tisto, za malico: isto; zvečer jedno kilo krompirja in večasih za poboljšek: za 10 kr. klobase. Vsak dan se pripojé za 30 kr. mleka in kruha. Vsako nedeljo, če je mogoče, se kupi tudi $\frac{7}{10}$ do jedne kile mesa. Vseh devet oseb tedaj zajé na dan — na dragem Dunaju! — samo jeden goldinar. Več ne smejo, da zmagajo stanovnino, davek, obleko itd. In njemu se še dobro plačuje, kakor sam zatrjuje, kako se godi še le drugim! Delajo od ranega jutra do poznega večera, in mnogokrat mora dvajstletna njegova hčerka tudi maličiti se pri šivalnici do kasne polnoči! Vsi trije vajenci spé v jednej postelji! Živé tedaj vsi do malega ob samej slabotnej kavi. Drugega izkuhati gospodinja niti ne utegne, ker mora celi Božji dan možu pomagati, ni minute preveč ne sme zamuditi, da še tako gre, kakor gre.

Tkalec na deželi zasluži mnogokod samo po največ 120 gld., mnogokrat samo 60—90 gld. na leto. Kako preživlja sebe in svojce! Kako oblači?!

Čital sem v »Vaterlandu« l. 1890, kako je preiskoval tedanji poročevalec obrtnega odseka, Ebenhoch, razmere rokodelske in kaj je našel. Pretreslo me je vsega. Pripoveduje: Vstopimo v snažno, pa ubožno sobo, ki je ob enem delavnica. Mojster, razmeroma še mlad, sedi ob trhlej mizi. Na pol oslélpel je od dela in pač tudi od solz, ki mu jih iztiska siročina njegove družine. Ima dva otroke. Stanovnine na mesec plačuje 12 gld., zasluži pa na teden povprek 5—6 gld. Ima tedaj bornih 10 gld. na celi mesec za vso družino za hrano, obleko in vse drugo! Mnogokedaj je tudi brez dela. Otročka se presrčno ozirata v očeta — ne vesta še siromačka, kako sirotna da sta.

Drug črčevljar ima jedno sobo, kjer stanuje on z ženo in petimi otročiči, in jedno izbico, kamor mu hodijo za malo plačilo drugi siromaki samo prenočevati. Ozki hodnik mu je za kuhinjo. Plačuje stanovnine na mesec 11 gld. in pol. Zasluži povprek 4—5 gld. na teden. Žena krošnjari s prestami. Če néma dela, kakor se zgodi mnogokrat, prisluži tudi on nekaj malega z istim prodajanjem. Šivalni stroj je že davno moral prodati. Hrana: opoludne se namaže nekoliko surovega masla na kos komisa; to jih mora preživeti do večera

lepo veliko cerkev s 3 ladijami, ki je obsegala 5 zadnjih postaj sv. križevega pota in ki še pravzaprav dandanes stoji; seveda ni več taka, kakor je bila v srednjem veku in jo je sploh težko spoznati za staro križarsko cerkev, ker se je mnogo predrugačilo in prizidalo; najbolj jo je oškodoval strašanskih požar l. 1808, ko ji je ogenj vzel vso lepoto; od tega časa se posebno krivoverci šopirijo na tem mestu, ker so mnogo pomagali pri popravilu in pozidanju pogorele cerkve.

Ko vstopimo v cerkev Božjega groba, ponuja se nam takoj prav žalosten in za ves krščanski svet sramotilen prizor; hitro od vhoda na levo stran sedijo na vzvišenem tlaku muhamedanski vojaki, ki glasno kramljajo, tobak kadijo in kavo pijejo; to je turška straža, ki zjutraj ob 5. uri cerkev odpira, zvečer ob 7. uri pa zapira in ki skrbi, da se tam ne pripeti kakšen nered ali prepir; navadno le takrat poseže vmes, kadar se med seboj stepejo — kristjani različnega veroizpovedanja. Romar se tu nehote spominja tistih rimskih vojakov, ki so stražili Zveličarjev grob. Nekaj stopinj pred nami zapazimo na tleh čez 2 m. dolg in čez 1 m. širok rdečkast kamen; mislili bi, da je tu žrf ali raka; a to je kamen maziljenja, ker zaznamlja kraj, kjer sta Jožef Arimat. in Nikodem mazilila telo Jezusovo. Večkrat je tu

Zvečer izkuha žena nekoliko rezancev ali kaj takega: to je jedina topla jed v celem dnevu.

Drug mojster ima ženo in osem otrok; sobo samo jedno. Šivalnico je že davno moral v sili prodati. Orodje mu leži prašno na tleh: ubožček že nekaj tjezdov nema dela; vrh tega je na pol oslepel. Žena si nekaj pripre. Jedna hči in jeden sin že delavčujeta in dajeta svojo dnino staršem. Topla jed jim je redka prikazen. S surovim maslom namazan komis in ostanki, ki jih jim prinašajo usmiljene kuharice, to je vsa njih hrana. Bridko jokaje sta se pritoževala siromaka, da njiju sin, jedina njih podpora, mora vinotoka k vojakom? Kako bode še le potem? In tako gre večini črevljarijev (in tudi drugim obrtnikom). Vkljub ubožstvu in ogroznej bedi človeku dobro dene snaznost, ki je povsod. In tudi vere še neso izgubili. Križé, podobe Matere Božje in moleki se vidijo povsod. In sočutje jim je tak dobro dejalo. Vsi so imeli solze v očeh. Svoj živ dan ne bom pozabil te strašne siróščine. »In od kedaj vam gre tako slabo, ljubi ljudje?« »Natančno se lahko določi dan: odkar so se zasnovele črevljarnice in prodajalničarji na veliko ponujajo slabo in zato ceno svoje blago«.

Dá, velevršila in velike tékmarnice izpodmikajo rokodelcem tla. Velevršila (vélike tvornice) vse izdelujejo s stroji, mnogo hitreje, mnogo ceneje, pa še mnogo bolj slabeje. Z njimi v zvezi so pa velike prodajalnice, katere njih dobrovidno pa slabovredno blago zaradi tega morejo prodajati tak ceno, da rokodelce ne more z njimi tekmárati (konkurirati): ne izplača se mu več delo; tudi bolj in bolj izgublja delo, ker kupniki (»kunti«) kupujejo rajši — nekaj zaradi ubožnosti nekaj zaradi nevednosti — prej označeno narejeno robo, nego da bi naročali pri obrtnikih sami sebi v škodo. Vem za tovariša, ki je kupil v takej zalogi na Dunaji lepovidne a zanične črevlje samo za kaka dva forinta; pa komaj dva ali tri tjezdne jih je nosil, pa so bili zbiti do konca: niti zašiti se niso več dali.

Po naših krajih obrtnikom tolika sila še ni; vender se jim godi tudi hudo. Pojdi sam malo krog njih in povprašuj: slišal boš same tožbe in sicer pravične tožbe. In njih položaj bolj in bolj nazaduje. In vender pri nas še ni doslej mnogo tistega tekmarstva z veleobrtom; kaj bode še le takrat, kedar jih pritisne tisto! In bojim se, da se to zgodi prav v kratkem; zakaj že prepregajo velikaši tudi pokrajinska mesta in deželo s pogubonosnimi prodajarnicami. Črevljarnica mōdlínska n. pr. ima že kakih poldrugsto prodajnic-podružnic po državi, Kraftova črevljarnica v Bregencu pa v samej malej deželici Predáreljskej čez

20. In jedna taka tekmarnica vzame posel in zaslužek tiste vrste rokodelcem v celem okolišu. In vsak stroj, ki zasvrči v veleobrtu, vgrabi kruh mnogim obrtnikom. In kako naglo se množé stroji! Avstrija je imela v industriji l. 1873. strojev za 336.000 konjskih sil, a l. 1888. že za 2,150.000! Bog vé, koliko še le dandenašnji. Obrtniki pa se drug za drugim utapljajo, znižbújejo (»deklasirajo«) se, to se pravi: padajo v nemaništvo (proletariat) in razmnožujejo delavstvo ter s tem še bolj manjšajo delavsko plačo, ko je njih ponuj večji in večji; zakaj čim več delavcev se ponuja, tem manjša plača se jim daje. Na Nemškem se je n. pr. znižalo število rokodelskih ljudi v sedmih letih za tri odstotke. Takih ljudi štejejo na Nemškem 6 milijonov; kak polom bi navstal, če tolika množica izgubi kruh! In mnogi družboslovci obetajo vsem malim obrtnikom že gotovo pogubo; samo za nekatera mala dela, n. pr. za kopanje bi ga še kaj malega ostalo. Teh napovednikov obečanja se pač ne bodo nikedar izpolnila; vender so nekatere vrste rokodelstva pač za zmirom že ukončané in mrtve, n. pr. tkalstvo; in če bi šlo tako dalje kakor sedaj, poginol bi res prej ali slej ves mali obrt.

Zelo tlači obrtnike to, da težko dobodo cenega posojila, sami pa morajo čakati prav mnogokrat dolgo časa svojega plačila. Nemalo rokodelcev, ki jim je tvornica vzela delo in kruh, se izkuša ohraniti s tem, da domáči. O tem domačenji še nekoliko prihodnjíč!

J. M. Kržišnik.

Jezikovno vprašanje.

Vedno bolj gotovo se zatrijuje, da misli grof Thun odpraviti sedanje zmedene jezikovne razmere na Českem z nekim čudotvornim jezikovnim zakonom. Mogoče, da se mu posreči napraviti mir na severu. Kaj pa bo z jugom? Tudi tukaj še vedno divjajo narodni boji ter jemljejo duševne in gmotne moči sosednim si narodom. Mi bi prosili, da slovenski poslanci odločno zahtevajo od grofa Thuna, naj uredi tudi na jugu jezikovne razmere, toda mi tega ne storimo, ker vemo, da se naši poslanci bojijo priti iz večine v opozicijo . . .

Poučujte narod!

Zopet se začenja razvijati društveno življenje. Veselica za veselico se vrši po naši zemlji. Trezni in delavni rodoljubi naj storijo pravočasno svojo dolžnost, da dajo tem veselicam tudi višji pomen. Ne smela bi se prirediti nobena veselica, kjer ni v programu

tudi kak poučen, izobraževalen govor. So-mišljeniki, odpirajte ob takih prilikah oči svojim rojakom, kažite jim naše slabo gospodarstveno stanje ter jih navdušujte za krščansko-socijalne zadružne ideje, kažite jim v prijateljskih pogovorih tudi naše nezdrave politične razmere, kako nas štajarski Nemci le izsesavajajo ter jih pridobivajte za samostalno upravo spodnještajarskih Slovencev. Izobrazujmo, poučujmo narod in nobena sovražna sila nas ne bo zmogla.

Naši prijatelji na Kranjskem.

Ni ga Slovenca, ki bi ne bil prepričan o veliki važnosti društva »Naša straža«; tako bi človek mislil, ali v resnici je drugače. Poslanec katoliške stranke je v jedni zadnjih sej kranjskega deželnega zbora predlagal, naj se podari temu za obmejne Slovence toli imenitnemu in doslej še šibkemu društvu 1000 gld. podpore; zares, potrebovalo bi društvo tega denarja kakor riba vode. Ali liberalni Slovenci — ne, imena »Slovenci« niso vredni, ampak »liberalci v slovenski koži« naj se imenujejo — so glasovali zoper ta predlog, z njimi vred seveda tudi Nemci, njih tajni prijatelji, in predlog je padel. Društvu »Naša straža« je združena večina dovolila le 100 gld. Ali se zdaj še tudi ne bodo temu in onemu odprle oči, spoznavšemu, da so »liberalni Slovenci« na Kranjskem politični sleparji in izdajalci slovenskega naroda?

Primorski Slovenci.

Človek bi mislil, da se bo Thunovo ministerstvo vsaj nekoliko bolj oziralo na Jugoslovane nego prejšnja ministerstva, toda temu ni tako, pod Thunovim ministerstvom se godi Jugoslovanom še slabše kot kdaj prej. Posebno na slabo so se obrnile razmere na Primorskem. Sedanji primorski namestnik, nemški grof Goess bolj prezira Slovane nego njegov prednik, Italijan Rinaldini. V Gorici je nastavljal deželnim glavarjem dr. Pajerja, ki javno žali slovenske tirjatve, v Trstu gleda mirnim očesom župana dr. Dompierija, ki ne da po fakinaži razžaljenim slovenskim poslancem nobenega zadoščenja, a na lstrskem izjavlja, da mu je vseeno, kje da zboruje deželni zbor, magari tudi v mestu, ki bo slovanske poslance zopet surovo napadalo. Ni čudo torej, da Primorci doma nočejo v deželne zборе, a od državnih poslancev zahtevajo, da gredo v opozicijo.

videti, kako Rusi in Armenci ob tem kamenu merijo platno, iz katerega si bodo napravili mrtvaško oblačilo; to je sicer lepa navada, pa boljše je vendar, če je človek tudi znotraj v svoji duši Jezusu podoben. Vedno klečijo verniki okoli tega kamena in ga poljubljajo, ker tu je 13. postaja križevega pota; zato ga tudi razsvetljujejo ves dan luči na velikih svetilnikih.

Ako gremo od tod kakih 8 korakov na levo proti zapadu in potem še toliko proti severu, smo pred Božjim grobom. Kakor se pogosto nahaja v romarskih cerkvah na pr. v Loretu, v Marijinem Celju itd. v sredi cerkve še posebna kapela, tako je tudi tukaj kapela Božjega groba na sredi neke z visokimi stebri podprte okrogle stavbe, ktero pokriva velikanska kupola. Na spredni strani je kapela okrašena z mnogimi hudobami in gorečimi svetilnicami, pa oltarja tam ni, ampak samo vhod; pride se najprej v tako zvano angeljsko kapelo, ki je lepo razsvetljena, drugače pa celo prazna; le kos tistega kamena shranjuje se tam, ki je bil pred Kristusovim grobom; zdaj se pa mora človek globoko pripogniti in skloniti, da pride v pravo grobovo votlino, katero vedno razsvetljuje 43 luči; tu je na severni strani v skalo vsekan Božji grob, od zunaj preoblečen z dragim mramorjem in tudi zgoraj pokrit s

kamenito ploščo. To je torej tisti znameniti kraj, ki je tolike važnosti za sv. krščansko vero; kajti, če Kristus ni vstal, prazna je potem naša pridiga, pa prazna je tudi vera vaša in še ste v svojih grehih, piše sveti Pavel Korinčanom. Gotovo le tisti je pravi Odrašenik, ki je tudi smrt in grob premagal in ki je zmagovito in čistito od smrti vstal. Kaki 20 stopinj zadej za Božjim grobom je v cerkveni steni pokopan Jožef Arimatejski, ki je velikodušno prepustil svoj grob Jezusu, ki ni imel ne svoje lastne hiše v življenju, tako tudi ne po smrti svojega lastnega groba.

Od Božjega groba naprej proti severu je katolišk oltar sv. Marije Magdalene, kjer se je tej veliki spokornici prikazal Jezus po svojem vstajenju. Če stopimo še malo naprej, pridemo v frančiškansko kapelo ali v katoliško cerkvico s 3 oltarji. V celi veliki cerkvi Božjega groba je samo tukaj Jezus pričujoč v Najsvetejšem zakramentu; tu opravljajo varuhi Božjega groba, oo. frančiškani svojo redno službo Božjo in svoje molitve. Tu in sicer na levem stranskem oltarju se shranjuje polovica tistega stebra, na katerega je bil privezan Zveličar, ko so ga neusmiljeno bičali; smel sem se tega stebra z roko dotakniti, kar ne vem če se še je kateremu drugemu izmed naših romarjev posrečilo. Tej kapeli je prizidan silno borni in mali fran-

čiškanski samostan in pa zakristija ali žagred.

V seyrni ladiji križarske cerkve nahajajo se ta-le svetišča: Gospodova ječa, ker so tam Jezusa vjetega stražili, predno so ga križali; 2) Kapela sv. Longina, ki je s sulico prebodel stran Jezusovo in je pozneje tukaj živel kot spokornik in samotar; in 3) kapela, ki zaznamlja kraj, kjer so si rimski vojaki razdelili Jezusova oblačila. Na vzhodni strani cerkve Božjega groba so vrata in doli po stopnicah se pride v podzemeljsko kapelo sv. Helene, ki pa ni naša, ampak abesinska; pač je pa katoliška kapela najdenja svetega križa, ki je še bolj globoko v zemlji in je torej zopet treba po stopnicah navzdol iti; tukaj je nekdan bil vodnjak, v katerega so bili neverniki vrgli Kristusov križ, sulico in žreblje; a v 4. stoletju je pobožna cesarica Helena te sv. reči zopet našla; oo. frančiškani mašujejo tu vsaki dan in tudi mi smo imeli pri oltarju sv. Helene slovesno službo Božjo drugi dan po prihodu v Jeruzalem. — Ako gremo zdaj nazaj proti Božjemu grobu, pa ne na desni strani, ampak skoz južno ladijo, pridemo najprej do kapele zasramovanja, kjer se shranjuje tisti steber na katerem je Jezus sedel, ko so ga s trnjem kronali, s trstiko po glavi bili in ga še drugače zasramovali. Preostaja nam še zdaj, da obiščemo Golgato, (ki je od cerkvenega vhoda

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knezu in škofu) so vlč. gg. duhovniki, zbrani včeraj na pastoralni konferenci v Konjicah, poslali naslednjo brzojavko: »Premilostljivi knez in škof dr. Mihael Napotnik, Maribor. Konferenca obnavlja svoje spoštovanje in pokorščino, želeč, da Prezvzišeni letos popolnoma zdravi obiščete naš dekanat. Dekan Voh«. Premilostljivi so na to brzojavnim potom odgovorili: »Mnogočastiti gospod Voh, Konjice. Lojalno izjavo sinovske udanosti sem z radostjo sprejel. Božji blagoslov častitim zborovalcem, katere v kratkem videti se že veselim. Knezoškofo.«

(Osebn. vest.) Davčni oficijal v Kamniku, g. Karol Eksel, je premeščen v jednaki lastnosti k okrajnemu glavarstvu v Mariboru.

(Poroka.) Dne 15. maja sta se v Sevnici ob Savi poročila gosp. dr. Fr. Vidic, c. kr. urednik državnega zakonika in gđ. Marica Cimperšek, učiteljica v St. Pavlu v Savinjski dolini.

Iz Maribora. (Shod v Götzevi pivovarni). Za soboto dné 12. t. m. je sklical dr. Huber shod v Götzevo pivovarno z dnevnim redom: »Socijalni demokratje in nemški nacionalci«. Napovedan je bil na 8 uro zvečer, ker pa sta obe stranki jako marljivo agitovali, polnila se je zelo prostorna dvorana že pred 7 uro in ko je dr. Huber točno ob 8 uri shod otvoril, bilo je vse, in tudi najzadnejši kotichek natlačen. Čez 900 oseb se je vdeležilo skoda, med temi okoli 100 »heilovcev«; drugi so bili delavke in delavci.

Predsedništvo je bilo izvoljeno iz socijal-demokratske stranke in da prezrém vse pobožne želje »heilovcev«, ki se vnemajo za nemško državno idejo, naznanim samo, da je dr. Huber nekaj govoril tudi o socijalizmu in sicer je vse zbral iz knjig raznih socijalističnih pisateljev. Odgovarjal mu je dr. posl. Resel in s svojega socijalističnega stališča temeljito pobijal izvajanja dor. Huberja. Vprašal ga je tudi, koliko je tukaj pristnih Nemcev, katerim ni mati ali oče slovanskega pokolenja. Dalje je rekel, da socijalisti so za enakopravnost narodov in bodo tudi v tem smislu vedno delovali; Nemci pa da hočejo le nadvlado čez druge narode. Poslancu Reselu hotel je odgovorjati nek Banner in je govoril samo 10 minut, toda take bedastoče, da so se mu vsi od srca smejali — in jo je kar sam popihal iz odra. — Obema govornikoma se je oporekalo večkrat in zelo živo, a mariborski Šenererjanci so prav temeljito pogoreli

z nemškim državnim jezikom in najbrže javno ne bodo imeli ali sklicali nikdar več nobenega shoda.

(Cerkvene novice.) Pri Sv. Tomažu pri Veliki nedelji so od 29. aprila do 9. maja vodili duhovne vaje celjski lazaristi oo. Jan. Macur, Fr. Kitak, Jož. Ferjančič in Ant. Kovalik.

(Slatinski Nemci.) Ko se je v dežel-nem zboru govorilo pretekle dni o razdelitvi slatinske občine, pritoževal se je dr. Dersata tudi nad sedanjim slatinskim občinskim odborom, da govori večina v njem v slovenskem jeziku in da s tem žali nemško manjšino. Kateri možje pa so v manjšini, da so njih ušesa tako malo vajena slovenskih glasov? Ti možje so Ludovik Miglič, Ivan Stojnšek, Lovrencij Potočnik in Ivan Kovačič, in o njih vedo Slatinčani povedati, da do svojega 12. leta nobeden ni znal nemški in da še sedaj ne znajo vsi pismene nemščine, kakor jo zahteva nemška slovnica. In vendar se upajo postavljati kot pristni Nemci!

(Izpit učiteljske usposobljenosti) je naredila v Mariboru tudi gospa Marija Farkaš, učiteljica pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, kar je zadnjekrat po pomoti izostalo.

(Slovenci deželni poslanci) so danes pred obravnavo proračuna, v katerem so nastavljene tudi podpore šolam, šulverinu in studentenheimu, izročili krepko izjavo ter potem zapustili zbornico.

(Električna železnica) v Mariboru bo imela sledeči tir: Od mute poleg Kokošinekovega drevoreda ali pa od južnega kolodvora skozi Tegethofovo ulico, čez grajski trg, skozi poštno in gosposko ulico čez glavni trg, skozi klavniško ulico, čez most, po trzaški, brežki, Franc Jožefovi, delavniški cesti do koroškega kolodvora in odtod v Studence.

(V Št. Ilju v Slov. goricah) je umrl dne 9. maja g. Janez Uhl, posestnik na Dobrenju. Bil je izvrsten vinogradnik. Na dunajski jubilejni razstavi je dobil za rizlinga l. 1895 od poskuševalne komisije priznalno diplomu!

(Na Klanjcih pri Vranskem) so pogoreli v noči od pondeljka na torek trije posestniki. Zgorelo je tudi eno tele, nekaj ovac in svinj. Požarna bramba iz Št. Jurija je prihitela na pomoč, a ni mogla pomagati, ker vode ni blizu. Ogenj je bajé nastal po nepredvidnosti.

(Nov list) »Slovenska Pisarna« je začel izhajati v Celju kot glasilo društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov. List je docela strokoven in uzorno urejen.

cerkev Božjega groba po sredi ni prazna, ampak stoji tam še posebna, močno zidana stavba, na kateri imajo svoj kor Grki ali razkolniki.

Cerkev Božjega groba je torej po vsem zares čudna, nepravilna in zelo zanemarjena zgradba; njeni deli niso v pravem razmerju in soglasju in zato tudi celota ni popolna in lepa; ta cerkev je pač primerna podoba Božjega kraljestva na zemlji, v katerem je še tudi marsikaj nepopolnega, nerednega, nejasnega in nemirnega; nikjer kakor tam ne čuti in obžaluje vernik bolj nesrečnega razkola in needinosti med kristjani, katere se neverniki veselijo in jo v svoj prid porabljajo. Zdi se nam, da slišimo iz cerkve vrh Kalvarije in njene kupole mogočen klic: »Pridi k nam Tvoje kraljestvo« in da vzdihuje po prihodnjem prestavljenju; želi si tudi ona, da bi že kmalu prišel tisti čas, ko bo eden pastir in ena čreda, in ko se bodo vsi kristjani, zedinjeni v veri in združeni po ljubezni, zbirali okoli enega pravega pastirja, okoli njegovega križa in groba.

Smešničar.

Anka: »Botra, vidite kako malo sobico imamo, ubogi smo!«

Nežka: »O, Vaša soba je velika, v naši se niti en korak ne more storiti.«

(Poročilo iz deželnega zbora) je moralokrat izostati, ker nam je doslo prepozno. Omenjamo samo, da se je uravnava učiteljskih plač vsprejela, kakor jo je predlagal finančni in naučni odsek, in da so se naši slovenski poslanci vrlo potegnili za učiteljski stan.

(Strela) je užgala v soboto dne 13. maja gospod. poslopje Jurija in Marije Leskovec v čadramljski fari. Zgorelo je dvojno poslopje in ena hiša.

(Spremembe pri davkarji.) Davkar je postal Franc Bertošek v Marenbergu, Ferdinand Pihler v Slov. Bistrici. Davkarski kontrolor je postal R. Dolinšek v Brežicah, V. Horak na Vranskem, J. Pernovšek v Slov. Bistrici, Rud. Brovet v Brežicah; davkarski adjunkt je postal A. Schuller v Mariboru, Fr. Mahala v Ormožu, Oton Stepič v Gornjem gradu; davkarski praktikant je postal Fr. Kankovski v Marenbergu, A. Freund v Ptuj, Fr. Ribič v Mariboru, And. Cizl v Celju. Davkar E. Stracovski je prestavljen v Laški trg, dav. adjunkti J. Vezensek v Konjice, R. Illovšek v Slov. Bistrico, Is. Horah v Brežice.

(Iz Brežic) nam pišejo: Pišečki g. baron Moscon se menda še nikdar ni zglašil v deželnem zboru; a pretečeni teden je pa vendar govoril o priliki, ko se je razpravljalo za prenovljenje naših vinogradov. Pa čujte! Kaj so govorili gospod baron? So morebiti priporočali deželnemu zboru, ki trosi milijone in milijone goldinarjev za podporo nemštva na Štajarskem, naj od te bogato pokrite nemške mize, katero tudi mi slovenski davkoplačevalci zalagamo, so morebiti gospod baron priporočali svojim nemškim prijateljem, naj se od te še tudi kak drobščina pošlje slovenskim vinogradnikom na korist? Kaj še neki! Nek graški list piše, da je pri tej priliki, ko se je obravnavalo o brezobrestnem posojilu 50.000 gld. za prenovljenje vinogradov, g. baron Moscon svaril deželni zbor, naj ne pripomaga, da bi se preveč vina ne pridelalo na Štajarskem. Je-li to mogoče? Ta baron je bil toliko let načelnik našega vinorejskega brežiškega okraja? In njega, ki svari nemške poslance, naj za vinorejstvo ne trosijo deželnih podpor, za katere prosijo naši slovenski poslanci, tega barona hočejo nekteri zopet voliti v okrajni zastop brežiški? Zdaj spoznate, kakšni prijatelji so nam Slovencem nemško liberalni baroni.

(Cesarski manevri) Iz Celovca nam piše prijatelj: Zanesljiva poročila govorijo, da se bodo vršile letošnje glavne vojaške vaje od Tirolske po celi gornji Koroški do Celovca. V ta namen se je že tudi naročilo, da se mora tukajšnji grad izprazniti do srede jul., da se bo priredil kot stanovanjske za našega vladarja Franciška Jožefa I. Gotovo bo to izredna čast za nas Celovčane, da bo bival nekaj časa v naši sredini naš ljubljani vladar. Za gotovo se tudi zatruje, da pride tudi nemški cesar kot gost našega cesarja, in da bo stanoval zunaj mesta v gradu »Cikulniku«.

(Nemška omika v Celji.) Ako se kdo spreha po našem mestu, kmalu mu bode priletela od kake strani umazana, skrajno neolikana psovka kakor: verfl..... H.... (prokl... p...), Tost, Mulz, Esel i. dr. Presenečen se ozre: li njega kdo psuje (ker v Celji je vse mogoče)? Ne, samo dva paglavca iz nemške šole se brez vsakega znaka jeze pitata s temi psovkami uprav divjaškega izvora; vidi se njima, da sta njih navajena, kakor vsakdanjega kruha. Pa še naj kdo poreče, da nemške šole niso izvrstne, kjer se otroci toliko lepega naučé.

(V Brežicah) je dne 11. maja umrl veleč. gosp. o. Gottfried Hlebec. V mladih letih je bil profesor na novomeški gimnaziji, pozneje v raznih samostanih nastavljen za gvardiana. V zadnjih letih je bival v Brežicah ter bil jako delaven na prižnici in spovednici.

(Duhovniške vesti.) Č. g. Fr. Ogrizek, župnik v Črešnjicah, ki se je zdravil delj časa na otoku Mala Lušina, se je vrnil okrepcan zopet v Črešnice.

na levi strani in) kjer je Jezus na križu umrl. Skala je visoka blizu 5 m. in vodi jo na njo dvojne stopnice od severa in od juga; zgoraj sta 2 kapeli, druga od druge ločeni samo po kamenitih stebrih; desna kapela je tisti kraj, kjer so Jezusa na križ pribili in je naša katoliška; leva pa je grška in katoliški duhovniki ne smejo v njej maševati; sicer smo pa smeli romarji celo blizu priti in moliti, ker tu je najčastitljivi pa tudi najstrašnejši kraj sveta; srebrna, na sredi votla plošča pod oltarjem nam naznanja, da je bil tu Kristus križan, da je na tem vrhu stal sv. križ, od katerega nam prihaja odrešenje. Ta pečina je razpoknila pri Jezusovi smrti (še dandanes se vidi razpoklina) in pravi se, da je skoz njo kapala Zveličarjeva kri na lobanjo prvega Adama, ki je bil bojda tukaj pokopan; vsaj kapela sv. Adama nahaja se ravno zdolaj pod kapelo križanja. Sicer je na Golgati še eden oltar, posvečen žalostni materi Božji; tu je tista podoba, katero omenjajo naš premilostljivi nadpastir Mihael v svojem letošnjem temeljitem pastirskem listu z besedami: »Dovršen kip žalostne Matere stoji na gori Kalvariji v Jeruzalemu.« Na tem mestu je namreč Marija žalostna stala, ko je na križu visel njeni sin. Bil sem tako srečen, da sem enkrat mogel maševati pri tem oltarju. Še to moram omeniti, da

Dopisi.

Iz ljutomerske okolice. Dne 7. maja je »Zveza gasilnih društev v ljutomerskem okraju« po napovedi načelnštva imela shod v Veržeju. Žal, da se je odzvalo temu pozivu prav malo društev. Nekaj jih je bilo morebiti zadržanih zbog velike vode, ali bolje rečeno, zbog slabih cest, čeravno ni bilo tako hudo; a pri mnogih jasno opazujemo ali zakrito ali očitno obstrukcijo. Čudno, da se je ta komedija priklatlila že tudi v naše kraje. Dotičnike pač obžalujemo. Nemalo nas je to dirnolo, a možato smo črez to odšli k dnevnemu redu.

Veržejsko gasilno društvo je nas došle prav prijazno in dostojno sprejelo, polnoštevilo v paradi in z domačo godbo, ki je to pot svojo nalogo rešila še dovolj povoljno. Navdušenost pa je obšla vse, ko smo pod krasno zvezno zastavo korakali k cerkvi, kjer smo se vsi udeležili pozne službe božje. Č. g. župnik Janžekovič nam je iz prijaznosti opravil pozno mašo. (Hvala mu!) V pridigi je v stvarnem govoru o sv. Florijanu nam postavil lep vzgled, kako se »zlatu v ognju čisti,« kako se človek še le v nezgodah in nevarnostih pokaže pravega človeka-kristjana.

Po službi božji so imeli veržejski gasilci po zahtevi zaveznih pravil javno vajo. Videlo se je, da imajo gasilci, čeprav to društvo še le malo časa obstoji, v glavnem ravnanju z gasilnim orodjem že precej spretnosti in torej želimo, da vrlo napreduje. Težav je res povsod, a ustrašiti se jih — ni možato. Potem so se zbral vsi gasilci v gostilni gsp. Henrika Klemenčiča, ki je tudi orodni oskrbnik gasilskega društva. Pri dobri postrežbi odprla so se vsem srca in kmalu je bilo raz vse obrazoviden, kako se veselijo drug drugega videti, kako se navdušujejo v medsebojnih pogovorih. Tak prizor človeku kar srce topi; kdor i mogel neganjen ostati, moral bi imeti ameneno srce. Ta pa, ki se takim priložostim nalašč ogiblje, menda srca niti nima! Je morebiti »povojen sebičnejš«. Kdor ne pona zahtev in dolžnosti, kakoršne stavlja društveno življenje posameznikom, naj se raje uštev ogiblje, ker tak društvu nič ne koristi a mnogo škoduje. Vrh tega pa še kvarsvoje zdravje, ko v svojem gnjevu tiči v ksem zakotju, jezo grize in črne naklepe. Veržejsko društvo je dosihmal ved rado nastopilo, kjerkoli so druga društva kaj počenjajala, toda ne z posameznimastopniki, ampak kolikor mogoče polnoštevno. A sedaj mnoga društva niti enega zastopnika niso poslala, čeravno je shod napopolna zveza, torej bi to po pravilih storiti morali. To dolžnost so razumevala le nekateri društva. (Cven, Krapje, Mota in Ključavci.) Čast njim!

lišali smo pa celo, da nekateri načelnštva zveze društvom niti prijavili njo je naravnoč največa nemarnost. Nekaj bi se vsaj civilno udeležili, ako ji molčanje poveljnika javen nastop onemilo. Nekateri gasilni dostojanstveniki pislijo, da so društva samo za njih častnost, da so jim oni solnce, brez katerih društva ne morejo živeti. Ta grozna zastonj! Čudimo se! Nekateri so se celo lenim čutili, ker jih zveza baje ni povabila. Kaj pa še? Kot udje zveze i dolžni pokornost, ona nas torej nima ni rokavicami vabiti, ampak zapovedati.

božji, pogledite pravila in mislite na linacijo in razmere se bodo zboljšale!

Od Sv. Jurija v Slov. gor. Pri nas lno spimo. Vsi sosedi naši ustanovili najmanj že svoja bralna društva, a rski narodnjaki še ga nimajo. Čudno, vno pri nas najdalje traja narodna brezst, ko vendar imamo mnogo za dobro vnetih mož. Kaj je pač vzrok, da se udimo k narodnemu delovanju, da se družimo drugim bratom slovenskim, ki ejo svoje moči v prosveto in občni blavenskega ljudstva? Zakaj ležijo pravila

tako dolgo med akti? Zakaj se ne vname ogenj? Ali nameravamo mi sami zaostati za drugimi, ali še čakamo, da nas od drugod začnejo dregati? Sramotno bi bilo v resnici to za nas, ker kazali bi s tem, da nimamo sami toliko moči v sebi, da vstanemo, da stopimo na površje ter pokažemo, da še tudi v nas tli ogenj ljubezni do domovine, do zati-ranega slovenskega naroda! Žalibog, imajo še vedno pri nas svojo veljavo besede pesnikove: »Slovenci smo potrpežljive ovce« — ne dajmo si več tega reči; tudi potrpežljivost ima svoje meje; vzrmo raz sebe breme, katero nam nalaga neusmiljena tujčeva roka! Geslo bodi nam vedno: »Prost mora biti, prost moj rod, Na svoji zemlji svoj gospod!« A pomagaj si sam, in Bog ti pomaga, pravi pregovor; pomagajmo si tudi mi, združimo se, zaupajmo drug drugemu, razkrijmo si svoje misli, ki jih gojimo na tihem, ne bojmo se samega sebe, ampak krepko na delo; vspodbujaj nas predrznost nasprotnikova, ki poganja v srcu našega naroda ter širi svoje veje nad naše ljudstvo, da je ugrabijo in zadušijo — ne spimo več, ne držimo križem rok ob času, ko smo v nevarnosti, da nas uniči kruti sovražnik! — »Živeti vrli mož ne sme za sé«, pridruži naj se sosedu in oba tretjemu in skupno delujmo za boljšo bodočnost! Veljaki šentjurski, zediniti se, in Vašemu trudu bodo hvaležni še pozni rodovi! »Brez dela, truda, bratje, ni uspeha, torej na dan Slovan! slovenska ti mladina! Najlepše delo čaka te, na dan!«

Iz Petrovč. (Nove občinske volitev.) Gotovo je še marsikateremu cenj. bralcev »Slov. Gosp.« v spominu, kakšen volivni vihar je bil v tukajšnji občini pred tremi leti, ko so se staremu, nemškemu molohu se klanjajočemu občinskemu odboru kar nenadoma stolci v občinski posvetovalnici izpodmaknili in so se na nje posadili vrli sinovi majke Slovenije, zvesti Bogu, domovini in cesarju. — Padla je takrat močna trdnjava spodnještajarskega nemštva. Pristaši stare stranke so še sicer nekaj časa rohnili, zabavljali in ropotali prav po Wolfovem kopitu proti tej spremembi; stavili so vse mogoče ugovore, ker niso mogli preboleti tako hitro tega nenadnega udarca. Ali tudi oni so s časoma umolknili, uvidevši, da zna novi odbor varčnejše od starega gospodariti. V izgled samo nekatere številke! Res, da je stari odbor 659 gld. 3½ kr. zapustil denarja v občinski blagajni; a kaj pomaga denar v blagajni, če so pa zunaj mnogo večji dolgovi. Savinjska uravnava bila je od 5 let na dolgu v znesku 3161 gld. 41 kr., kraj. šolskemu svetu je za razširjanje ljudske šole bil dolg po 500 gld. Koliko je bilo pa še drugih manjših dolgov, preobširno bi bilo vsako posebej navajati. Ni se torej čuditi, da se je pri tako ogromnih dolgovih (čez 4000 gld.) mala svota ostalega denarja kmalu porabila; in ker savinjska uravnava le še ni bila izplačana, odredilo je c. k. okraj. glavarstvo v sporazumljenju z drugimi uradi, da so se občinske doklade, namenjene v pokritje občinskih upravnih stroškov, pridržavati začele in so se pridržavale celi dve leti. Županstvo bilo je torej dve leti brez občinskih doklad, brez glavnega vira občinskih dohodkov, ali vendar vsled varčnega in modrega gospodarstva ni prišlo v vsi svoji dobi nikdar v denarno zadrego; tudi ni, kar je glavno za davkoplačilce, povišalo občinskih doklad in ostalo kakor malokatera občina sedajni čas pri 20% občinskih doklad. Pri vseh teh razmerah pa so se še vendar v dobi sedajnega odbora poplačali vsi dolgovi, da se smelo reče: občina Petrovče je brez dolgov in še ima par stotakov v občinski blagajni.

Kaj ne, dragi bralci, takšen občinski odbor je na svojem mestu, tako znajo gospodariti možje veri in domovini zvesti! In takšne občinske odbore naj bi imela vsa širna Slovenija.

Zatorej mislim, da si tudi vrli petrovski občani ne bodo mnogo premišljali in bodo na dan nove volitve dne 23. maja t. l. iz-

volili zopet jednoglasno dosedajni odbor in mu s tem najočitneje izrekli svoje zaupanje in priznanje. Udeležite se torej v obilnem številu volitve in pokažite svetu, da stojite hrabro na braniku mile nam domovine kot jeden mož in da ni razpora med Vami. Bog in narod!

Iz Ljubljane. (Vseslovenski shod kršč.-soc. delavcev.) Tovariši, prijatelji krščansko-socijalne organizacije! Že lani smo hoteli pokazati na sijajen način svojo neomejeno in neomajano udanost do našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. o njegovi petdesetletnici vladarstva. Toda eden izmed privržencev tiste rdeče internacionale, zoper katero se borimo tudi mi, nam je zlobno prepečil prelepo slavnost. Toda mi ne odnehamo! Lani nismo mogli, zato hočemo pa letos pokazati dné 28. maja svojemu premilemu vladarju, varuhu delavskih stanov, svojo otroško ljubezen in vdanost.

Delavski stanovi so v naših deželah silno zaostali v napredku. Čas je, da se ganemo: pri shodu se hočemo resno pogovoriti in določiti, kako naj se vredi zanaprej skupna organizacija vseh slovenskih krščansko-socialnih delavcev v obrambo in dosego naših pravic. Binkoštni prazniki so prazniki ustanovitve sv. katoliške cerkve; nedeljo potem pa bodi praznik ustanovitve zveze vseh slovenskih krščansko-socijalnih delavcev. V javnem življenju naše države še vedno vladajo mnoga pogubna načela. Dokler ne izginejo zadnji sledovi teh načel iz javnega življenja, ubogi delavski stanovi ne bodo gledali boljših, srečnejših dni.

Na shodu dné 28. maja se bomo organizovali vsi slovenski krščansko-socijalni delavci v odločivni boj zoper vsa pogubna načela. Skupno hočemo bojevati ta boj na celi črti. Dokler ne zmagamo, tudi ne odnehamo! Ta dan se bode blagoslovila tudi naša zastava. Ta nas bo zanaprej vodila v boj za načela krščanske ljubezni in krščanske pravičnosti. S tem vas, dragi tovariši, in vse cenjene prijatelje slovenske krščansko-socijalne organizacije vabimo k shodu. Pridite! Z Bogom na delo za krščansko ljudstvo! — Pripravljalni odbor za prvi vseslovenski shod kršč.-soc. delavcev v Ljubljani.

(Od Sv. Marjete pri Pesnici) se nam piše: Tukaj smo zopet med vodo. Že četrto-krat nam je blatna voda preplavila travnike in tako popolnoma ugonobila prvo kositev. Lani nismo dobili ne trohice sena, otave prav malo, letos se zopet tako kaže. Dokler ne bo Pesnica uravnana, ni upanja, da se naše razmere kaj izboljšajo. Posestniki obupavajo in pomoči še ni kmalu pričakovati. Naši slovenski poslanci so se sicer krepko potegnili letos v deželnemu zboru za uravnavo Pesnice, toda Bog zna, če bo se kaj zgodilo, kajti nemški poslanci nimajo srca za slovenske kmete, nimajo sočutja z njegovo nesrečo in trpljenjem, in zato bodo v odseku zopet zavlekli celo stvar. Nemci hočejo, da slovenski kmetje pridejo kmalu na boben, da potem meščani in tržani pokupijo njih posestva in domove. Že cela mariborska okolica je v rokah mestnih gospodov in vedno dalje in dalje sega njih grabežljivost. Slovenski kmetje, varujmo se Nemcev!

Gospodarske stvari.

Grozdna plesnoba.

Oidium Tuckeri. Piše A. K. oskrbnik.

Mnogotere bolezni se nahajajo pri naših rastlinah, med temi žalibog posebno pri naši ljubi vinski trti. Ako se ozremo za pol stoletja nazaj, razvidimo, da vinska trta ni imela škodljivcev in bolezni, kakor jih ima dandanes. Ne bodem našteval različnih škodljivcev in bolezni, ki napadajo vinsko trto, kajti vinogradnikom so že več ali manj znani. Namen mi je, kratko opisati bolezen pod imenom: »Grozdna plesnoba,« in konečno navesti sredstvo, kako se je je obvarovati.

Ta bolezen prikazala se je pred kacimi 40 leti v Italiji, ter se potem razširila tudi po slovenskih vinorodnih deželah. Pri nas opazilo se jo je šele v zadnjih par letih, posebno v obilni meri pa lansko leto. Ker zamore ta bolezen uničiti vso trgateg, treba je, da se vinogradniki z vso odločnostjo poprimajo sredstva, ki je proti tej bolezni najizdatnejše.

Kakor pri peronospori, tako tudi grozdno plesnobo povzročujejo neke majhne glivice, ki prezimijo na mladikah v podobi nekih marog, zimski micelj imenovano. Ko je trta v zelenem stanu, preseli se ta bolezen na pognanke, listje, in konečno na zarod ali grozd, s pomočjo trosov.

Grozd napaden od te bolezni, videti je, kakor bi bile jagode s pepelom potrošene, kar je glavni znak te bolezni. Ako še grozd povohamo, prepričamo se, da ima duh po ribah.

Ako z mikroskopom pogledamo, vidimo da je na jagodah polno nekih bilk, konide imenovane, in te imajo svoje koreninice speljane v jagode, ter srkajo iz njih sok. Ker ta gliva prepreže vse jagode in srka iz njih sok, vsled tega se jagode ne morejo debeliti, ampak postajajo vedno drobnejše, naposled popokajo in se posušijo.

Tako zamore ta bolezen uničiti tudi celo trgateg, ako je v obilni meri razširjena. Grozdna plesnoba pa ne škoduje samo grozdju, temveč tudi trtam, kajti trte napadene od te bolezni vsako leto slabije rastejo in konečno tudi lahko poginejo.

Kot edino in najizdatnejše sredstvo proti tej bolezni je žveplanje trt z žveplom. Žveplo mora biti fino zmleto kakor prah, in je jako dobro, ako se ga pred porabo tudi preseje skozi sito. Ako je žveplo v kepah, treba ga je zdrobiti, ker drugače ovira razprševanje.

Za žveplanje rabijo se posebni, nalašč za to napravljeni žveplalni mehovi, v katere se nasuje fino zmleto žveplo. Ti mehovi so vinogradnikom že več ali manj znani. Za prvo žveplanje se lahko z dobrim vspehom rabijo prav priproste priprave, žveplalne pušice ali bakle imenovane. Pušica je napravljena iz pločevine (pleha) v podobi stožca. Zgoraj ima pokrov, skozi katerega se nasuje žveplo notri, in spodaj ima dno, na katerem je napravljeno mnogo majhnih luknjic, skozi katere se iztresa žveplo. Za drugo in tretje žveplanje rabijo se vselej mehovi, pa tudi za prvo žveplanje v krajih, kjer so žveplalne pušice še nepoznate. (Dalje prih.)

Umetnost.

Razmere cerkv. petja na slov. Štajarju.

Mnogokrat se čita v »Cerkv. glasbeniku«, listu izhajajočem v Ljubljani, (katerega orglavcem in prijateljem cerkv. glasbe toplo priporočam) ta ali oni dopis, kateri kaže kakšno je petje po nekaterih župnijah na Štajarskem. Žalibog da je največkrat čitati o slabih razmerah, da cerkvena glasba ne dospe do svojega cilja. Posebno se tu pa tam toži, da je premalo časa za podučevanje v petju, ker veliko orglavcev se mora pečati s kakšnim rokodelstvom, da si zraven svoje borne plače prisluži toliko, da se preživi. Veliko pa je tudi takih, kateri niso zmožni v podučevanju cecilijskih skladb, ter skrbje samo, da svojo dolžnost opravijo, za napredek pa ne gledajo in ne skrbijo. Drugi zopet nimajo pripravnih skladb, in druge take razmere ovirajo, da petje ne napreduje.

Največji vzrok po mnogih krajih pa je ta, da župljani sami zatirajo vsak napredek v tem oziru, ker imajo lepe liturgične pesmi novotarijam, ter jim stare, skoraj nerodne popevke bolj ugajajo. Zato se marsikateremu orglavcu pri »berni« ne godi posebno dobro. Zato večina posluša župljane, da potem pri

njih bolje obstoji. Toda v zadnjih petih letih je po nekaterih krajih petje jelo napredovati, in sicer v takih krajih, kjer ni bilo prej nikakoršnega sluha o cecilijskem petju, kjer je bilo ljudstvo vajeno takih popevk, da bi po njih taktu najlože plesal, sedaj pa je petje lepo cecilijsko.

Ali bi se ne dalo pomagati tudi na drugih krajih? — Seveda, ako roke križem držimo, tedaj ne bomo napredovali, treba je torej na delo. Res je, da so pri tem, (kar skusim sam) od mnogih strani hude zapreke, toda treba je po malem začeti, ne vse na enkrat, ker tako nikakor ne gre, pa tudi preveč s težkimi in umetnimi skladbami ne, ker pri tem pevci izgubijo veselje do učenja. Najbolj pripravne v začetku so skladbe g. Hladnika, g. o. Avg. Hribarja in drugih. Pozneje se lahko uvrstijo skladbe g. Försterja, in v par letih se petje zamenja s prejšnjim, da ljudstvo ne ve kedaj To se tiče slovenskega petja, težje je pa pri latinskih napevih. Pravila pravijo, da bi se moralo pri »petih mašah« (Missa cantata) peti latinsko, in sicer da se ne izpusti niti jeden del, pa tudi to se počasi dožene, seveda s precejšnjim trudom. Težko pa je to pri onih, kateri se pečajo s kakim rokodelstvom, ker nimajo toliko časa, urediti se v petju in orgljanju, pa tudi pri teh stvar ni nemogoča. Za one pa, ki so nevešči orgljanja z not, je svetovati, da se začno vaditi v tem, in tako vsaj nekaj dosežejo. Hudo, pač hudo je orati ledino na polju prave cerkvene glasbe, toda vse se doseže. Odstraniti nam je slabe skladbe in seči po boljših, in tako bomo v nekoliko letih pokrili onih deset let, katere smo zaostali za ljubljansko vladikovino, v katerej se petje skrbneje goji kakor na Štajarskem. V to nam pomози Bog in sv. Cecilija, da se razširi cecilijska ideja tudi po lepi lavantinski škofiji.

V Rajhenburgu, 16. maja 1899. I. Kosem.

Narodno gospodarstvo.

Hranilnica in posojilnica v Šmarji je izdala računski sklep za šesto upravno leto 1898. Zadruga ima neomejeno zavezo. Novih zadrušnikov je pristopilo 100, izstopilo pa je 8 zadrušnikov ter je stanje zadr. koncem l. 672, kateri so imeli 7969 gld. vplačanih deležev. Vlagatelj je bilo koncem leta 283 in stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred 112.112 gld. 89 kr. Dolžnikov je bilo koncem leta 632, kateri so dolgovali skupno posojilnici znesek po 110.650 gld. Čisti dobiček je znašal 126 gld. 89 kr. in se je razdelil vsled sklepa občnega zbora naslednje: glavnim deležem pripada 5% dividende po 21 gld. 25 kr. Za dobrodelne namene se pa določi: dijaški kuhinji v Celji 20 gld., podpornemu društvu za slovenske vseučilišnike v Gradcu 20 gld., akad. tehn. društvu Triglav v Gradcu 10 gld. in podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju 10 gld. Vrh tega pa se je tudi med letom izplačalo iz tekočih dohodkov za dobrodelne namene in sicer: za premiranje govedi v Šmarji 35 gld., za šolsko veselico v Šmarji 12 gld., za Prešernov spomenik v Ljubljani 5 gld. ter se je vsled tega čisti dobiček koncem leta za toliko znižal. Ostanek čistega dobička po 1186 gld. 64 kr. se doda posebni rezervi za zgube, katera naraste s tem na 451 gld. 58 kr. Stanje splošne rezerve dne 31. decembra 1898 je bilo 1382 gld. in znášata torej koncem leta 1898 oba rezervna fonda skupaj 5899 gld. 58 kr. Stanje naloženega denarja pri drugih denarnih zavodih je bilo 6864 gld. 22 kr. Hiša, katero ima posojilnica v trgu je postavljena v bilanco za 3396 gld. 5 kr. Gotovine je bilo koncem leta 5648 gld. 39 kr. Celoletni promet je znašal 181.140 gld. 35 kr. Hranilne vloge obrestuje hranilnica in posojilnica po 5% brez odbitka rentnega davka. Posojila se dajejo le zadrušnikom proti 6% obrestim. Uradni dan je vsak četrtek od 8 do 12 ure dopoldne. Urad-

nija je v lastni hiši v Šmarji št. 23. Iz navedenih števil je razvidno, da je posojilnica vkljub kratki dobi svojega obstanka in navzlic neugodnim premoženjskim razmeram kmečkih prebivalcev šmarskega okraja pod svojim spretnim načelstvom v popolno zadovoljstvo napredovala.

Posojilnica v Vitanji nam je poslala računski zaključek za deveto upravno leto. Iz tega posnamemo sledeče. Zavezo ima posojilnica neomejeno. V teku leta 1898 je pristopilo 96 zadrušnikov, izstopilo pa 20 zadrušnikov in je ostalo zadrušnikov koncem leta 739, kateri so imeli vplačanih deležev 3757 gld. Vlagatelj je bilo koncem leta 665 z 193.285 gld. 99½ kr. vloženih vlog in kapitalizovanih obrestij. Dolžnikov pa je bilo 701, ki dolžujejo skupaj 178.789 gld. 23 kr. Čistega dobička je bilo 1991 gld. 63 kr., kateri se je razdelil po sklepu občnega zbora tako-le: Nagrada načelstvu, zaupnim možem in pomoč pri uradovanju 755 gld. 6% dividende deležem 22 gld. 30 kr., za dobrodelnost 695 gld. (zares lepa svota); ostanek čistega dobička po 519 gld. 33 kr. pa se pridene rezervni zakladi, katera naraste s tem na 5696 gld. 91 kr. Pri drugih zavodih je bilo naloženega denarja z obrestmi vred 11.793 gld. 29 kr. Gotovine je ostalo koncem leta 10.249 gld. 96½ kr. Iz stanja gotovine kakor iz naloženega denarja pri drugih zavodih se da sklepati, da načelstvo previdno gospodari, da zamore zahtevam vlagatelj vsak čas vstreti. Celoletni promet je znašal 182.901 gld. 62 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po 5% brez odbitka rentnega davka. Od posojil se zahtevajo 6% obresti na osebni kredit in proti vknjižbi izjemno tudi 5½%. Uradni dan je vsak četrtek in če je ta dan praznik pa prihodnji delavnik od 9 do 11 ure dopoldne. Tudi ta posojilnica izvrstno vspeva vkljub temu, da obstoji poleg nje v Vitanji tudi še nemška posojilnica, katera ej pa ne more nikakor škodovati, kaj pa še la, jo vničiti. Ali s tem ni dovolj dokazano da zamore pri nekaj dobre volje in nekoliko korajže narodnih mož obstati posojilnica v vsakem večjem kraju, kakor smo tože večkrat trdili in ne bomo nehali pnavljati. In vkljub temu spe nekateri narojaki v večkrat že imenovanih okrajih še spaje pravičnega in jih ne more vzdramiti lic zadružne organizacije, klic po snovan novih posojilnic, kateri se baš v poslednja času tako krepko razlega po slovenskem tajarju.

Loterijske številke.

Gradec 13. majnika 1899: 38, 47, 733, 16
Dunaj » » » 2, 11, 275, 16

Krščansko dobro del, zraven pa še seča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebožki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove cerkve pri Sv. Magdalen v Mariboru. Kdor biel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko ek želi. Več se mu bo potem pisмено naznanilo. Rečke so po eni kroni. Dolitki so 1 par težkih volov, molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Sanje bo šele 31. avgusta t. l.; izsrečkane številke initki se bodo hitro po izsrečkanju objavili v „Slov. p.“

Bažnata obleka iz surove svile 8'65

do 42 gld. 75 kr. za popolno obleko. Tussu Shantung-Pongees — ter črna, bela in barvHennebergova svila meter po 45 kr. do 14 goldkr. — v najnovosejših tkaninah, barvah in vzorZasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzokratno, G. Hennebergove tovarne za svilo (c. indyovni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovaniljubnim in stalno naseljenim osebam se pem zastopa domače zavarovalne družbe prvi Ponudbe pod „1.798“ Gradec, postete.

Društvene zadeve.

(**Gasilno društvo Hrastje-Mota**) priredi dne 22. maja veselico s tamburanjem, petjem in gledališko igro »Bob iz Kranja« na vrtu gostilničarja g. Horvata pri Kapeli. Ob neugodnem vremenu v prostorih iste gostilne. Vstopnina za osebo 20 kr. K obilni vdeležbi točno ob 4 uri popoldne uljudno vabi odbor.

(**Slov. Matica**) ima v sredo dne 24. maja t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani XXXIV. redni občni zbor, na katerem se bo vršila tudi dopolnilna volitev društvenega odbora.

(**Hardek pri Ormožu**) Naše gasilno društvo je dobilo od presvetlega cesarja darilo 60 gld. v društvene namene. Dne 4. t. m. udeležilo se je društvo v paradi slovesne sv.

maše v Ormožu z lastno godbo. Po maši je bila v gostilni pri »Solncu« slovesna seja v zahvalo presv. cesarju. Gromoviti »živijo« razlegal se je po dvorani, da nam Bog ohrani še dolgo predobrega vladarja. Društveniki in prijatelji društva so se potem še zbrali v prijetno zabavo.

(**Graški Slovenci**). Dne 7. t. m. se je ustanovilo »Slovensko izobraževalno in zabavno društvo Naprej« v Gradcu, ki ima namen, podati zavetišče slovenskim delavskim stanovom, da ne propadejo germanizaciji in demoralizaciji. Ovire, s katerimi se morajo mlado društvo, so jako velike, in premagati jih moremo le, če nas podpirajo rojaki v domovini. Zato se obrača odbor do vseh rodoljubov, da nas blagovolijo podpirati s

slovenskimi knjigami, recimo družbe sv. Mohora i. dr., ki jih več ne rabijo. Vsaka pošiljatev se sprejme najhvaležnejše. Naslov: Naprej, Bürgerstrasse 18./I. Gradec.

Današnji list obsega 10 strani.

Službo okrožnega zdravnika

odda podpisani zdravstveni okrožni odbor. Letna plača znaša 600 gld.

Prošnje s predpisanimi dokazili naj se vlagajo do 13. junija 1899 pri zdravstvenem okrožnem odboru, ker se na druge prošnje ne bode oziralo.

Zdravstveni okrožni odbor okolica Konjice dne 13. maja 1899.

Ivan Šepić l. t. načelnik.

Oelz-ova kava

postaja **bolj priljub-**
vsak dan **ljena,** ker dela kavo zdravo,
okusno in tečno.
Rudeči zavitki z belim trakom.

Najboljše kose in srpe

po najnižji ceni se dobijo pri **Štefanu Kaufmannu**, železni stacunar v Radgoni.

Gospodom cerkvenikom priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru nastopno knjigo za vporabljanje:

Obrednik za cerkvenike

ali
natančen pouk za cerkvene služebnike.

Spisal Jernej Voh, nadžupnik Konjiški.

— Drugi popravljeni natis. 160 strani. —

Velja 40 kr., po pošti 43 kr.

Primerna birmska darila!

Molitvenike

v obeh deželnih jezikih, različno vezane, od 25 kr. naprej priporoča v mnogobrojni izbiri 1-6

A. Platzer,

trgovec s papirjem, pisalnim orodjem, z molitveniki in šolskimi knjigami. — V Mariboru, Gosposka ulica št. 3.

V najem se da v Makolah

v novem šolskem poslopju s 1. julijem t. l. jako prostorna, v vsakem oziru izvrstna vinska klet. V našem kraju raste množina dobrega, jako trpežnega vina. Za podjetnike prilika prve vrste!

Oglasi naj se pošljejo na krajno šolsko svetovalstvo v Makole. vsaj do 15. junija t. l. 1-3

Priporočam svoje doma izdelane, 4 1/2 kilo težke, bakrene

vakuum peronospora - brizgalnice,

komad 11 gld. 3000 komadov že v rabi.

Bakrene plošče, cevi, izdelani kotli za žganje in pranje vedno v zalogi.

A. Fiebiger,

3 kotlar koroške ulice 6, v MARIBORU.

Radoslav Golobič

kipar v Mariboru, Tržaška cesta šte. 13.

Prečastitim cerkvenim predstojništvom udano nannjam, da sem 4. majnika t. l. otvoril v Mariboru pri sv. Mariji Magdaleni

podobarsko delavnico

katero si dovoljujem tem potom priporočiti.

Ker sem se pri gsp. J. Jerebu, podobarju v Metliki na Kranjskem in na popotvanju po raznih krajih temeljito izobrazil, mogoče mi bode izvrševati prav umetniško dovršena dela.

Priporočam se za izvrševanje vsakovrstnih altarjev od lesa v poljubnem zlogu, kipov od lesa in kamena, misijonskih in poljskih razpel, sv. Križevih potov.

Sprejemam tudi popravila na starih delih.

Trudil se bodem, da vsikdar vstrežem preč. naročnikom svojim z okusnim in umetnim delom, kar mogoče hitro ter po nizki ceni.

V najem ali prodaj!

Na novo zidana dvonastropna hiša, v kateri se nahaja v prvem nadstropju eno stanovanje s kuhinjo in tri sobe zopet s kuhinjo in dve sobe. Ravno isti prostori v drugem nadstropju. V pritličju dva lokala pripravna za vsakršno trgovino in trije za skladišče s podstrešjem in vrtom na najbolj živahni ulici v Laškem se proda ali da v najem skupno ali deloma pod ugodnimi pogoji. Hiša je prosta deset let davka. Pojasnila daje iz uljudnosti tajnik občine Marija-Gradec gospod Juro Mersel. 3-3

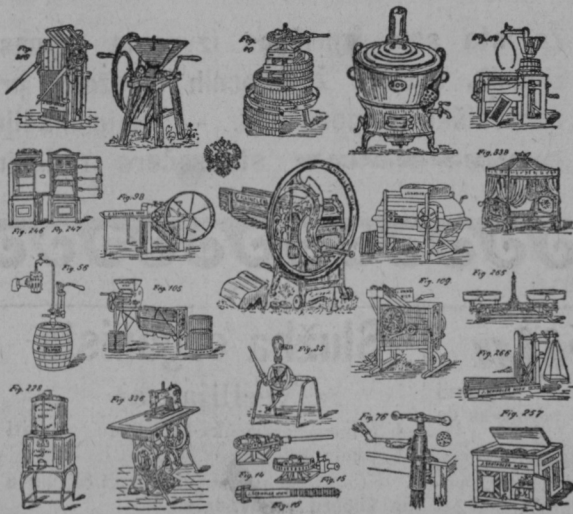
Kovači pozor!

Kdor želi dobiti najfinejši premog iz Moravskega, kakor tudi koks, naj se oglasi pri 3-3

Alojziju Vrščicu

trgovcu v Ljutomer-u.

On ima tudi glavno zalogo vseh vrst Slatine, katero prodaja po nizki ceni.

Janecz Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12, pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janecz Schindler,

c. kr. 3-18 lasinik, privilegij.

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škopilnice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. **Aparate** za sumporavanje lozov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

5-20

Zastopniki se iščejo. — Ceniki brezplačno.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati.

Priporočilo!

P. n. preč. g. župnikom ter vsem slovenskim narodnjakom se priporočam za vsa

cerkvena, salonska in hišna slikanja;

na suho steno, ali na presno (ala fresco) prosta ali umetna. Izvršim tudi slike na platno, ter obljubim, da bom vsako meni izročeno delo zvesto in po zelo nizki ceni izvršil.

V potrdilo zaupanja omenjam da sem že mnogo kapelic ter posameznih delov cerkv v občeno zadovoljnost delodajalcev poslikal, in da sem, kakor kaže spričevalo, z izvršnim uspehom obiskoval slikarsko akad. v Gradcu.

Franc Horvat 1-5
slikar v Gornji Radgoni

Prostovoljna sodna dražba.

C. kr. okrajno sodišče daje na znanje:

Dovoljuje se prostovoljna sodna dražba v zapuščini po dne 7. aprila 1899 v Šoštanj umrli Frančiški Prochiner spadajočih zemljišč vl. št. 88 in 89 davč. obč. Šoštanj, cenjenih s pritliklino vred na 863 gld. 90 kr. in določa v to edini narok na

27. majnika 1899.

od 11—12 ure predpoludne

v tusodnem uradu s pristavkom, da se bode te zemljišči le za ali nad cenilno vrednostjo prodali in da spada skupilo v zapuščino po Frančiški Prochiner in da ostane zastavna pravica glede na zemljiščih zavarovanih terjatev nedotaknena.

Pogoji, cenilni zapisnik in izvleček iz zemljiščne knjige se morejo o navadnih urah pri tem sodišču pregledati.

C. kr. okr. sodišče Šoštanj,
dne 5. maja 1899.

Mihelič l. r.

Oznani!

Okrajem, občinam, gospodar-skim podružnicam in društvom, kakor tudi posameznim osebam na Štajarskem bode oddajal v kolikor ima v zalogi, po svojih lastnih cenah deželni odbor žveplenega prahu (oidium tukeri,) ki rabi za žveplevanje plesnjivega grozdja.

To žveplo se je preiskavalo pri deželni poskuševalni postaji v Gradcu in Mariboru ter se priznalo kot čisto in dobro vprašeno. Oddajalo se bode franko vagon iz Gradca ali Maribora le v originalnih vrečah po 50 kil za ceno 4 gld. (štiri goldinarje a. v.)

Naročila se sprejemajo le pri navedenih deželnih poskuševalnih postajah. Naročilom se pridene za vsakih 50 kil po 4 gld. (štiri gold. a. v.)

Naročniki naj svoje naslove (zadnja železniška postaja) prav natančno naznani. Z blagom ob enem dobijo kratek poduk, kako rabiti žveplo.

V Gradcu, meseca maja 1899.

Štaj. deželni odbor.

Proda se v Mariboru hiša obstoječa iz 5 sob, 2 kuhinj, 1 shrambe in 1 kleti za krmo ali prodajalnico posebno pripravna. Več pove Ivan Jug pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Oznani.

V času od 7. do vštveši 10. junija t.l. se bo vršil na štajarski deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru viničarski tečaj, v katerem se bode podučevalo, kako ravhati s trto po leti in kako cep-ljevati na zeleno.

Ubožnim viničarjem se utegne dati podpora iz deželnega zaklada.

Prošnje se naj pošiljajo do 1. junija raynatelstvu deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru, ki deli tudi vsa natančnejša pojasnila.

V Gradcu, meseca maja 1899.

Štaj. deželni odbor.

Obravnava proti anarhistu

Luigi Luccheni-ju,

morilec Nj. Vel. avstr. cesar., kraljice ogrske, Elizabete. — Popis življenja blage vladarice in groznega umora —

Druga izdaja knjige je izšla in se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru kakor tudi pri raznih bukvarjih komad po 20 kr., Povzetjem se pod 3 gl. ne pošilja. Rojaki! Še malo je zaloge.

KATHREINER-Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meni.

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijubljenjša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Kovačija

z orodjem vred v dobrem stanu, na glavni cesti in v trgu, z ugodnimi pogoji, se da v najem.

Najemniki naj se zglasijo saj do konca meseca maja. **Franc Ravter**, posestnik, pošta Planina, Štajarsko. 2-3

Služba organista ceciljanca

ob jednom cerkvenika se zamore nastopiti 15. junija 1899.

Cerkveno predstojništvo pri Sv. Jurju ob Taboru v Šav. dolini.

Na prodaj

je posestvo, novozidana hiša z gospodar-skim poslopjem, 15 oralov zemljišča, njiv, travnikov in gozda četr ure od Slov. Bistrice. — Več se pove pri posestniku Antonu Lacjanu, občina Cigonca pri Slov. Bistrici.

Venček cerkvenih pesmi za šolarje

je te dni izšel v VI. popravljenem natisu. Komad
velja 10 kr., 50 komadov za 4 gld., 100 komadov
6 gld. 80 kr. **proti predplači.**

Poština za komad 2 kr., za
50 in 100 komadov 15 kr.
**Naročuje se v tiskarni sv.
Cirila v Mariboru.**

Opomba. Pripravlja se
tudi izdaja s sekiricami,
t. j. spremljevanjem za or-
ganiste.

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega
v Mariboru, izvedenega

Kokosc. inegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne
mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov
za omenjene predmete, kakor tudi
originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo na-
grobnih spomenikov. Prav velika
zaloge dogotovljenih novih nagrobnih
kamenov od peščenega kamena, mra-
marita in sijenita.

in prav nizke cene.

15

Svoji k svojim!

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključavničar
v Celju,

Polske ulice, št. 14. v lastni hiši.

Priporočam se prečastiti duhovščini in slavnemu
občinstvu za napravo vsakovrstnih del, spadajočih v
mojo stroko, n. pr. napeljavo vodovodov in strelovodov,
hišnih telegrafov in telefonov, za napravo štedilnih ognjišč
vsake velikosti in kakovosti. Izdelujem nagrobne, pred-
altarske, vrtno in druge železne ograje, kakor tudi vrata,
navadna kakor umetna dela.

Priporočam tudi svoje na stroj pletene mreže za
ograjenje vrtov ali dvorišč, kakor tudi v varstvo velikih
steklenih oken n. pr. pri cerkvah itd. itd. vse po naj-
nižji ceni.

8-12

Načrti in proračuni brezplačno.

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje
radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck.

16

Novi koncertne trobente

v postavnem varstvu pod št. 49.987.

Izvrsten instrument
za nemuzikalične, na
katero se trobijo vsi
mogoči napevi, pesmi,
signali, koračnice,
ples. Kovana je iz
najboljše medi (me-
sing). Vsak zna tro-
biti, ne da bi moral
znati note ali se učiti.
Glas popolen, če se
le rahlo trobi. Enako
zanimivo za odraslene,
kakor otroke.

Cena s 4 zaklopnici . . . gld. 2.70
— " 8 " " " 3.60
— " 12 " " " " 5.40
(dobro ponikljana 25 kr. več) vstevši pes-
marico. Cene so tako nizke, da vsakdo
lahko poskusi. Vsak bo zadovoljen, jo bo
razširil in priporočal. 12-12

Pošilja se po poštne povzetju.

Karl Schürmann,
Musikwerke,
Haspe in Westfalen.

Himne za procesijo

o prsv. R. Telesu.

a) 1 Sacrum convivium, — 2. Ego sum
panis vivus, — 3. Adorate, — 4. Osalu-
tari hostia, — 5. Laudation. Zložil Ign.
Hladnik op. 36. Cena 40 kr. — b) 1. Pan-
ge lingua, — 2. Sacris solemniis, — 3.
Verbum supernum, 4. Salutis humane,
— 5. Aeternae rex. Zložil Ign. Hladnik
op. 24. Cena 30 kr.

Naroča se pri skladatelju v Novo-
mestu, Kranjsko, Dolenjsko. 1-2

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi po-
slali tako izvrstno zdravilo zo-
per kašelj in prsobol. Porabil
sem samo edno steklenico trpot-
čevega soka, pa mi je skoraj
preminol kašelj in prsobol. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice
Vašega izvrstnega trpotčevega
soka in zraven 2 zavitka čaja
zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni
Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-
Saft), izvrstno sredstvo zoper ka-
šelj, prsobol, hrip, naduhi in za-
starele bolezni, se dobiva vedno
svež v lekarni k „Zrinjskemu“
(H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg,
št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno
znamko, ker samo oni trpotčev sok
je iz moje lekarne, ki ima na ste-
klenici sliko Nikolaja Šubića Zrinj-
skega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka
tako plačanega 75 kr. Zraven tr-
potčevega soka je dobro rabiti tudi
gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega
čaja tako plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja
vsak dan po poštne povzetju. Kdor
pošlje denar naprej, naj pridene za
tovorni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu
H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Čenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil
pri Vas steklenico krepilnih
švedskih kapljic. One so meni
in mojim znancem ugajale do-
bro, zato Vas najtopleje zahva-
lim za to zdravilo. Blagovolite
mi za moje znance poslati še
3 steklenice po 80 kr. po pošt-
nem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega
travnja 1898.

S spoštovanjem
Vid Zanič.

**Prave krepilne švedske kap-
ljice** delujejo izvrstno proti vsem
želodčnim boleznim, pomagajo k
prebavljenju, čistijo krv in krep-
čajo želodec. Po teh kapljicah iz-
ginejo vse bolezni želodca in črev,
pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno
znamko, ker samo one krepilne
švedske kapljice so iz moje lekarne,
ki imajo na steklenici sliko Niko-
laja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega.

Cena edne steklenice krepilnih
švedskih kapljic tako plačanih
80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštne
povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj
za pošto spremnico in zabojček
doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,
Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gold. in
več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri me-
sece na trganju in kostoboli.
Ko pa je začela rabiti Vaše „ma-
zilo proti kostoboli“, vstala je
že tretji dan, pa danes hvala
Bogu hodi. Zahvaljač Vas za
to izvanredno mazilo, ostajam
pokoren sluga

Jernej Lisleki.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trga-
nje v kosteh, revmatizmu, bolečine
v križu, prehlajanje pri prepihu
itd. Mazilo jači utrujene žile ter
krepí stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti
varstveno znamko, t. j. sliko Ni-
kolaja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega, ker samo ono mazilo je
iz moje lekarne, ki nosi na stekle-
nici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega ma-
zila tako plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštne
povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj
pridene za pošto spremnico in za-
bojček 20 kr. 31-32

Lekarna k Zrinjskemu,
H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Na prodaj,

vinograd in posestvo v Razvanju poleg Maribora s privažanjem po ravnem se proda. Posestvo meri 12 oralov, 5 oralov vinograda z več nego 1000 ameriškimi trtami, ostalo je polje, gozd in sadonosnik. Enonadstropna hiša s prešo in kletjo, viničarska hiša in hlev. Povpraša se pri gospej Josipini Sabaila v Strassu pri Spielfeldu. 2-3

Služba organista in mežnarja
se takoj odda v Koprivnici. Oglašiti se je osebno pri cerkvenem predstojništvu M. b. v Koprivnici, pošta Rajhenburg. 1-3

'Goriška tiskarna'

A. Gabršček

v Gorici, Gosposka ulica 9.

priporoča:

1. „Slovanska knjižnica“, izhaja v snopičih po 1krat na mesec, cena gl. 1-80 na leto, posamič 18 kr. Doslej izšlo 85 snopičev.

2. „Knjižnica za mladino“, 24 trdo vezanih snopičev à 25 kr.

3. „Ben Hur“, sloveči roman iz Kristusove dobe Angleža Wallace; cena po pošti gl. 1-30.

Razun teh še več drugih knjig. Imenik na zahtevanje gratis in franco.

V Mariboru prodaja vse te knjige knjigarna 3-10 W. Blanke prej Kaltenbrunner.

Autonomna past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Past za ščurke (grile) „Eolipse“, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane gl. 1-20. Povsod najboljši uspehi. Se pošilja proti poštanim povzetjem. 3-12

M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.

Reform-čohalnik (štrigl),

„prijatelj živine“,

je brezdvoma najboljši čohalnik, ki se rabi. Prav dober za krtače, ne rani tudi najbolj nežne kože, tudi najbolj občutljive živali so mirne, čisti naglo prah, blato in dlako. Mal trud. Zobci se ne zaždelavajo, čisti se sam. Cena à 1 fl. Če se denar prej pošlje: fl. 1-20 franko. Povzetje: fl. 1-40.

M. FEITH, Dunaj, II., Taborstrasse 11/B. 2-6

Hiša s krčmarsko obrtjo in prodaja tobaka

ob okrajni cesti med Mariborom in Lembahom, v kateri se že veliko let izvršuje navedena obrt, se proda pod roko po prav ugodnih izplačevalnih pogojih.

Popraša se pri lastniku: **Lembacherstrasse 63.** 3-3

Učenec dobrih starišev se sprejme v trgovini z mešanim blagom pri Sv. Jurju ob Ščavnici. **Jožef Farkaš.** 2-3

Zahvala.

Vsem, kateri so po prerano umrli, nepozabljivi hčeri, sestri gospici

Zofiji Vobič,

svoje žalostno sočutje pismeno izrazili, izrekuje se najprisrčnejša zahvala. Pogreb je bil veličasten. Črez 2000 ljudi je prišlo rajnico spremit na zadnjem potu. Posebno pa se še najprisrčnejša zahvala preč. gospodu domačemu župniku Alojziju Šuteju, č. g. kapelanu Fr. Schreinerju, zajedno tudi za njihov obilen trud na dan pogreba, velečastiti sosednji duhovščini od Sv. Lenarta preč. g. župniku Toplaku in veleč. g. župniku Kovačecu, sl. učiteljstvu domače in sosednih šol, vsem gg. organistom, domačim vrlim fantom pod vodstvom neutrudnega g. učitelja Šijanca za ganljivo petje na grobu, vsem darovalcem vencev; kakor bral. društvu, sl. domačemu učiteljstvu, veleč. obitelji Mikl, veleč. obitelji Možina, gospici Gregorec, sestri gospej Sugman in še več drugim; potem župljanom od Sv. Marjete, ki so krvaveča srca tolažili, ter vsem od blizo in daleč, kateri so ranjko v tako obilnem številu 9. dne meseca maja na mirodvor k večnemu počitku spremili.

Najsrčnejša zahvala posebej rodbini Mikl, katera je imela veliko opravila na dan pogreba s „sedmino“. Bog Vam plati!

Sv. Marjeta niže Ptuja 9. maja 1899.

Žalujejo ostali.

Franc Dolenc v Mariboru, Poštne ulice 3.

P. n.

Velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo suknenega, platnenega in modnega blaga

za moške in ženske obleke, vsake vrste štofov, kamgarnov, perlijenov in toskinov črnih, gladkih in pisanih kašmirjev, najnovejše volne, perkalov in satinov v vseh barvah od najcenejše do najboljše vrste — volnenih in židanih robcev, narejenih belih, pisanih in Jägerjevih srajc, kolirjev, manšet in najnovejših zavratnikov.

Blago prijemam od prvih in najboljših tovarn, zategadelj sem zmožen vsakemu po najnižjih cenah postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Dolenc.

Franc Dolenc v Mariboru, Poštne ulice 3.

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„**DUHOVNI VRTEC**“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 250 straneh še pouk za sveto birmo in 169 svetih pesmi: velja nevezan s podobo vred 32 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo 95 kr.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.

1 kom. velja 6 kr., 10 kom. 55 kr. in 100 kom. 4-50 gl.

„Naša Straža“

Usnjarski mojster

z malo gotovino bi se lahko naselil

v večjem trgu na slovenskem Štajarskem na zelo ugodnem mestu.

Slovenskemu narodnemu zdravniku se nudi lepa prilika, naseliti se v velikem, bogatem trgu na Spodnjem Štajarskem, kjer bo imel sigurno zelo lepo prihodnost.

V ravno tem kraju se bo prihodnje leto oddajala edina slovenska gostilnica v najem; gostilna je jako dobro obiskana, ker v njo zahajajo vsi narodni krogi iz trga in okolice. 1-5

Kdor želi kaj natančneje izvedeti, naj se obrne do „Naše straže“ v Ljubljani.

Kdor še vedno ni ud „Naše straže“ naj pristopi; udnina znaša 1 K. na leto, ustanovnina pa 50 K. —

Novo kočijo

iz jasenovega lesa, natur lakirano, lahko in nizko, proda jako po ceni

3-3

Ivan Prislan v Braslovčah.

Na prodaj.

V Rogoznicah, 15 minot od mesta Ptuj, se proda zemljišče, ki meri 16 oral. Obstoja iz polja in travnikov najboljše vrste. Na travnikih izraste okoli 25 voz sena in otave. Poleg je lep sadonosnik. Hiša obstoji iz 3 sob, lope, kuhinje, shrambe za jedila, 2 kleti. Pri hiši je že nad 30 let krčmarska obrt in trgovina s poljskimi pridelki. Pod eno streho sta dva živinska hleva, 2 poda, 1 žitnica, velik nov pod, svinjak s 5 hlevi, vse iz trdega hrastovega lesa, krito z opeko. Tudi se prodajo vozovi iz živina.

Franc Rukla,

3-3

v Rogoznici pri Ptuj.

Naznanilo.

Letos se bo zidala na Ptujski gor. trirazredna šola proračunjena na 16.500 fl. Delo se bo oddalo v licitaciji 28. maja t. l. ob 11. uri predpoldne. Načrt in proračun sta na razpolago pri šolskem vodstvu na Gori. Varščina 5%.

Krajni šolski svet Ptujška gora, dne 30. aprila 1899.

3-3

Anton Koren, načelnik.

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovejših vrst trpežne, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažajo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 35-52

Ana Hofbauer,

imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode

v Ljubljani, Wolfve ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetlavo, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij H. Moebius & Fils, Basel (Švica). Dobi se pri: Jan. Erhartovih naslednikov R. Strassmayer, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa.

Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 15-26

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestanke in okrevanje kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 18-

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča Benedikt Mertl, posestnik graščine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „Cognac“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojkom 6 gl. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gl. 50 kr. se vedno dobivajo pri Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice. 18-50